

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟ 1600 ΕΩΣ ΤΟΝ 20^ο ΑΙΩΝΑ

Ενότητα 05: Η όπερα στην Ιταλία τον 19^ο αιώνα (μέρος β') -
Gaetano Donizetti, Vincenzo Bellini.

Μενέλαος Χριστόπουλος
Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

Σκοποί ενότητας

Βασικός σκοπός της 5^{ης} ενότητας είναι να έρθουν οι φοιτητές σε επαφή με την ιταλική όπερα του 19^{ου} αιώνα μέσα από το έργο του Gaetano Donizetti και του Vincenzo Bellini.

Περιεχόμενα ενότητας

Η όπερα στην Ιταλία τον 19^ο αιώνα:

1. Gaetano Donizetti:

- βασικά χαρακτηριστικά
- το έργο του.

2. Vincenzo Bellini

- βασικά χαρακτηριστικά
- το έργο του.

Περιγραφή του μαθήματος

Στην πέμπτη ενότητα οι φοιτητές θα έρθουν σε επαφή με την ιταλική όπερα, όπως διαμορφώθηκε το 19^ο αιώνα. Αρχικά θα παρουσιαστεί η ζωή και το έργο δυο αντιπροσωπευτικών συνθετών του *belcanto*, του Gaetano Donizetti και του Vincenzo Bellini.

Η ΟΠΕΡΑ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ
19^{ος} ΑΙΩΝΑΣ

Gaetano Donizetti

Gaetano Donizetti (1797-1848)

- Αναγνωρίστηκε σε παιδική ηλικία ως ξεχωριστό ταλέντο από τον Mayr ο οποίος τον βοήθησε να σπουδάσει.
- Με το έργο του έχουμε ήδη τα πρώτα δείγματα του ρομαντισμού.
- Πρώτη επιτυχία: *Zoraida di Granata* (1822).
- Έγραψε συνολικά 65 όπερες.
- Είναι από τους βασικούς εκπροσώπους του belcanto.
- Έδινε ιδιαίτερη σημασία στο λιμπρέτο και παρενέβαινε και ο ίδιος στη ολοκλήρωσή του προσέχοντας το θεατρικό στοιχείο.

Gaetano Donizetti (1797-1848)

- Ανεβάζει πολλές όπερες με έδρα τη Νάπολη.
- Σημαντικότερη από αυτές: *Anna Bolena* (σε λιμπρέτο του σημαντικού ποιητή και λιμπρετίστα Felice Romani), έργο με δραματικό βάθος και ιστορικό πυρήνα.
- Μετά την περίοδο της Νάπολης συνθέτει έργα με ακόμη βαθύτερο ψυχολογικό περιεχόμενο όπως η *Lucrezia Borgia* (1833) με βάση το θεατρικό έργο του Βίκτωρος Ουγκώ και η *Lucia di Lamermoor* (1835) με βάση τη νουβέλα του Ουώλτερ Σκοτ.
- Άλλα έργα: *La Favorite* (1840), κωμικές όπερες όπως *Το ελιξίριο του έρωτα* (1832), *Το κορίτσι του Συντάγματος* (1840), *Δον Πασκουάλε* (1843).

Gaetano Donizetti (1797-1848)

Ο Donizetti:

- Έγραψε συνολικά 65 όπερες.
- Είναι από τους βασικούς εκπροσώπους του belcanto.
- Έδινε ιδιαίτερη σημασία στο λιμπρέτο και παρενέβαινε και ο ίδιος στη ολοκλήρωσή του προσέχοντας το θεατρικό στοιχείο.
- Με το έργο του έχουμε ήδη τα πρώτα δείγματα του ρομαντισμού.

Ο Donizetti σε νεανική ηλικία

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Donizetti_Booklet.jpg

Ο Donizetti σε ώριμη ηλικία Πορτρέτο του Giuseppe Rillosi

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gaetano_Donizetti_\(portrait_by_Giuseppe_Rillosi\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gaetano_Donizetti_(portrait_by_Giuseppe_Rillosi).jpg)

Σχέδιο για τη σκηνογραφία της όπερας *Lucia di Lamermoor* από παράσταση του 1844

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Donizettiluciabuehnenbildbagnara_hi.jpg

Η ΟΠΕΡΑ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ
19^{ος} ΑΙΩΝΑΣ

Vincenzo Bellini

Vincenzo Bellini (1801-1835)

- Το ταλέντο του αναγνωρίστηκε νωρίς, όσο ακόμη σπούδαζε.
- Η πρώτη του μεγάλη επιτυχία όμως ήρθε με το έργο *Ο πειρατής* (Il pirata) το 1827 σε λιμπρέτο του Felice Romani.
- Επόμενες μεγάλες επιτυχίες οι *Καπουλέτοι και οι Μοντέγκοι* το 1831 (έργο που διηγείται την ιστορία του Ρωμαίου και της Ιουλιέτας) και το 1832 η *Υπνοβάτις*, έργο με ιδιαίτερα προσεγμένη και τρυφερή μελωδική γραμμή.

Vincenzo Bellini (1801-1835)

- Την ίδια χρονιά βλέπει το φως το έργο της ωριμότητας του Bellini, η *Norma* (η άρια *Casta diva*, ιδιαίτερα δημοφιλής μετά την ιστορική ερμηνεία της Callas, είναι σήμερα μία από τις γνωστότερες άριες στην ιστορία της όπερας).
- Τέλος, το 1835 ανεβαίνει στο Παρίσι η τελευταία όπερα του Bellini, *I Puritani*, με όχι ιδιαίτερα δυνατό λιμπρέτο αλλά εξαιρετικά εμπνευσμένη μουσική.

Vincenzo Bellini (1801-1835)

Ο Bellini:

- Στη σύντομη ζωή του έγραψε όπερες που εντυπωσιάζουν με τη λυρική μελωδία και το συγκινησιακό φορτίο που διακινούν.
- Αποτελεί τη λυρικότερη κατάθεση μουσικής σύνθεσης στην εμβληματική τριάδα του belcanto (Rossini, Donizetti, Bellini).
- Το έργο του αποτέλεσε έμπνευση για άλλους συνθέτες (Chopin, Liszt, Czerny) και εκτιμήθηκε πολύ από τους μεταγενέστερους.
- Οι άριες από τις όπερές του αποτελούν πρόκληση για τους λυρικούς τραγουδιστές όλων των εποχών.

Vincenzo Bellini

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vincenzo_bellini.jpg

Πορτρέτο του Bellini

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bellini,_Vincenzo_\(1801-1835\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bellini,_Vincenzo_(1801-1835).jpg)

ΤΕΛΟΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Μενέλαος Χριστόπουλος, Τίτλος μαθήματος: «Είδη και Μορφές του Μουσικού Θεάτρου από το 1600 έως τον 20^ό αιώνα. Ενότητα 05: Ο όπερα στην Ιταλία τον 19^ο αιώνα (μέρος β΄)- Gaetano Donizetti, Vincenzo Bellini».

Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/THE713/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει) μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

